

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br. 2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-430/25-13394/2

Podgorica, 15.05.2025. godine

Za: MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE, Rimski trg 46,
Podgorica

gospodinu, Vladimiru Jokoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju

Veza: Vaš akt br. 04-041/25-1983/4 od 28.04.2025. godine

Poštovani gospodine Jokoviću,

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Dostavljenim aktom navodi se da bi se predloženim izmjenama i dopunama propisa, prije svega riješio problem neusaglašenosti sa pravnim tekovinama EU. Predlogom zakona potvrđuje se riješenost Crne Gore za usklađivanjem svog zakonodavnog okvira sa pravnom tekovinom EU i njegovu dosljednu primjenu, u ovoj sve važnijoj oblasti za sektor poljoprivrede, te samim tim će se ostvariti institucionalna podrška poljoprivredi sa principima i zahtjevima Evropske Unije.

Izmjenom Člana 24 pomenutog propisa, predložena je izmjena da članu poljoprivrednog gazdinstva pripada pravo na staračku naknadu ako je stariji/a od 60 godina, umjesto dosadašnje odredbe koja definiše ostvarivanje prava na staračku naknadu za nosioca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, i to za muškarce starije od 65 godina, a za žene starije od 60 godina.

Uvidom u dostavljeni materijal i Izveštaj o analizi uticaja propisa, navedeno je da je za implementaciju predmetnog propisa potrebno obezbjeđivanje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore, u dijelu koji se odnosi na predložene izmjene za socijalne transfere porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima na godišnjem nivou u iznosu od dodatnih 902.210,40 € koje nije u skladu sa zakonodavnim okvirom EU.

S tim u vezi, Ministarstvo finansija podržava napore Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u dijelu usklađivanja svog zakonodavnog okvira sa pravnom tekovinom EU, ali nije saglasno sa predmetnim aktom, u dijelu smanjenja u ostvarivanju prava na staračku naknadu sa 65 na 60 godina, odnosno u godišnjem izdvajanju dodatnih 902.210,40 € iz Budžeta Crne Gore, s obzirom da sredstva za predmetne namjene nisu planirana Zakonom o budžetu za 2025. godinu i Srednjoročnim budžetskim okvirom 2026-2028.

S poštovanjem,

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU*

Član 1

U Zakonu o poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službeni list CG", br. 56/09, 34/14, 1/15, 30/17 i 59/21) u članu 1, članu 6 stav 2 al. 2, 5 i 6, članu 13 stav 1 tač. a, b, c i f, članu 14 stav 1 tač. a i b, nazivu i u čl. 15 i 16, članu 17 st. 1 i 2, članu 18 stav 1 al. 2, 3, 4 i 5, članu 19 stav 1, nazivu i u članu 25 st. 1 i 2, nazivu i u članu 26 st. 1 i 2, nazivu i u članu 31 st. 1 i 2, nazivu i u članu 32 st. 1, 2 i 3, nazivu i u članu 33, članu 53 stav 1 alineja 8, članu 62 stav 2 alineja 6, članu 73 stav 1 alineja 2 i članu 76d stav 2 riječ „podsticaj“ u različitom padežu zamjenjuje se riječu „podrška“ u odgovarajućem padežu.

Član 2

U članu 2 stav 1 tač. 2, 5 i 6 mijenjaju se i glase:

„2) **poljoprivredno gazdinstvo** obuhvata sve jedinice koje se upotrebljavaju za poljoprivredne djelatnosti i kojima upravlja poljoprivrednik;

5) **poljoprivrednik** je fizičko ili pravno lice koje se bavi poljoprivrednom djelatnošću i organizovano je kao:

- a) privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik;
- b) porodično poljoprivredno gazdinstvo;
- c) proizvođačka organizacija; i
- d) obrazovna ili naučno-istraživačka ustanova koja se bavi i poljoprivrednom djelatnošću;

6) **nosilac poljoprivrednog gazdinstva** je poljoprivrednik koji je odgovoran za obavljanje poljoprivredne djelatnosti na gazdinstvu;“.

Poslije tačke 6 dodaju se tri nove tačke koje glase:

„6a) **aktivni poljoprivrednik** je nosilac poljoprivrednog gazdinstva koji je upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava, obavlja aktivnosti u okviru jednog ekonomskog dvorišta i koji ispunjava jedan od sljedećih uslova:

- ostvario pravo na direktna plaćanja u biljnoj i/ili u stočarskoj proizvodnji, mjere podrške ruralnog razvoja, i mjere zajedničke organizacije tržišta;
- podnio zahtjev za ostvarivanje prava za direktna plaćanja u biljnoj i/ili u stočarskoj proizvodnji, mjere podrške ruralnog razvoja, i mjere zajedničke organizacije tržišta u tekućoj godini;
- nosilac je poljoprivrednog osiguranja;

6b) **mladi poljoprivrednik** je poljoprivrednik stariji od 18 godina, a mlađi od 40 godina, koji je nosilac poljoprivrednog gazdinstva/izvršni direktor preduzeća, a koji posjeduje odgovarajuća stručna znanja i/ili vještine;

6c) **poljoprivredna djelatnost** obuhvata gajenje usjeva i zasada i uzgoj životinja i sa njima povezane uslužne djelatnosti u skladu sa grupama 01.1, 01.2, 01.3, 01.4, 01.5, 01.6 nacionalne klasifikacije djelatnosti;“.

Poslije tačke 11 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

“12) **ekonomsko dvorište** je dvorište jednog poljoprivrednog gazdinstva sa svim objektima, mehanizacijom i uređajima namjenjenim za poljoprivrednu proizvodnju, na kojem se obavlja poljoprivredna djelatnost na katastarskim parcelama jednog gazdinstva;

13) **vezane aktivnosti razvoja ruralne ekonomije** ("Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale") (u daljem tekstu: LEADER) predstavljaju integrisani instrument teritorijalnog razvoja sa ciljem implementacije na lokalnom nivou, koji doprinosi

teritorijalnoj koherentnosti, dugoročnom održivom razvoju i poboljšanju socijalnog kapitala ruralnih područja.“

Član 3

Član 5 briše se.

Član 4

U članu 6 stav 1, nazivu i u članu 7 stav 1, članu 12 stav 2, članu 13 stav 3, članu 20 stav 1 i članu 21 stav 3 riječi: „Nacionalni program“ brišu se.

Član 5

Član 6 mijenja se i glasi:

(1) Uslovi, način i dinamika sprovođenja mjera agrarne politike utvrđenih Strategijom i Nacionalnim programom, do početka fiskalne godine, bliže se uređuju propisom Vlade (u daljem tekstu: Agrobudžet).

(2) Agrobudžet sadrži, naročito:

- planirana sredstva po pojedinim mjerama agrarne politike;
- uslove i kriterijume za korišćenje podsticajnih mjera utvrđenih ovim zakonom;
- način kontrole u sprovođenju mjera agrarne politike;
- način praćenja i ocjenjivanja efekata mjera agrarne politike;
- način i postupak dodjeljivanja sredstava podsticaja;
- mjere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u korišćenju sredstava podsticaja.

(3) Posebna podrška za poljoprivredne proizvode dodjeljuje se za:

- Operativne programe organizacije proizvođača za voće i povrće;
- Program podrške za vino;
- Program podrške za pčelarske proizvode;
- Program podrške za maslinovo ulje i stone masline.

(4) Programi iz stava 3 ovog člana sadrže: korisnike podrške, poljoprivredne proizvode na koje se podrška odnosi, period na koji se podrška realizuje, iznos finansijskih sredstava za finansiranje programa, način vršenja kontrole utroška finansijskih sredstava i sprovođenja programa.

(5) Programi iz stava 3 ovog člana sufinansiraju se iz Budžeta Crne Gore.

(6) Operativni programi organizacija proizvođača za voće i povrće, mogu se sufinansirati ako se odnose na:

- planiranje poljoprivredne proizvodnje;
- poboljšanje kvaliteta poljoprivrednih proizvoda;
- podizanje komercijalne vrijednosti poljoprivrednih proizvoda;
- promociju poljoprivrednih proizvoda;
- sprovođenje mjera zaštite životne sredine;
- sprečavanje i upravljanje kriznim situacijama.

Sredstva za sufinansiranje operativnih programa dodjeljuju se na osnovu javnog poziva Ministarstva, koji sadrži uslove za proizvođačke organizacije i operativne programe i procentualni iznos sredstava u sufinansiranju za sprovođenje tih programa.

(7) Programima podrške za vino mogu se sufinansirati:

- promocija vina;
- restrukturiranje i konverzija vinograda;
- zelena berba;
- investicije u oblasti proizvodnje vina;
- inovacije u oblasti proizvodnje vina;
- destilacija nusproizvoda.

Sredstva podrške mogu koristiti proizvođači vina na osnovu javnog poziva Ministarstva.

(8) Programima podrške za pčelinje proizvode sufinansiraju se organizacije proizvođača pčelinjih proizvoda za:

- tehničku pomoć pčelarima i udruženjima pčelara;
- suzbijanje bolesti i štetočina u košnicama, pogotovo varooze;
- racionalizacije troškova selidbe košnica;
- pomoć laboratorijskim ispitivanjima pčelinjih proizvoda;
- obnavljanje pčelinjeg fonda;
- saradnja sa naučnim institucijama specijalizovanim za sprovođenje primijenjenih istraživačkih programa u oblasti pčelarstva i pčelinjih proizvoda;
- praćenje tržišta;
- poboljšanje kvaliteta pčelinjih proizvoda.

(9) Programima podrške za maslinovo ulje i stone masline sufinansiraju se organizacije proizvođača maslinovog ulja i stonih maslina za:

- praćenje kretanja na tržištu maslinovog ulja i stonih maslina;
- sprovođenje mjera zaštite životne sredine;
- modernizaciju uzgoja maslina radi povećanja konkurentnosti;
- poboljšanje kvaliteta maslinovog ulja i stonih maslina;
- sistem sledljivosti i sertifikacije radi praćenja kvaliteta maslinovog ulja.

(10) Programe iz stava 3 ovog člana donosi Ministarstvo.“

Član 6

U članu 13 stav 1 riječi: „podsticaj poljoprivrednih proizvođača.“ zamjenjuju se riječima: „g) podrška poljoprivrednim proizvođačima.“

Član 7

U članu 24 stav 1 mijenja se i glasi:

„Članu poljoprivrednog gazdinstva pripada pravo na staračku naknadu, ako:

- je stariji od 60 godina;
- bavi se ili se bavio poljoprivrednom djelatnošću;
- ne ostvaruje primanja po drugom osnovu, kao i njegov bračni drug.“

Član 8

Član 26 mijenja se i glasi:

„(1) Realizaciju sredstava podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju vrši Ministarstvo, na način i pod uslovima utvrđenim Agrobudžetom.

(2) Realizaciju sredstava podsticaja za korišćenje finansijske podrške, za mjere ruralnog razvoja finansiranih iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske unije (IPA) vrši organ uprave nadležan za poslove IPARD plaćanja.

(3) Poslove pripreme, praćenja realizacije, promocije i koordinacije programa, kao i funkciju korisnika sredstava podrške kroz mjeru „Tehnička pomoć“ u skladu sa zahtjevima EU, vrši organizaciona jedinica Ministarstva za upravljanje IPARD programom - Direktorata za ruralni razvoj (u daljem tekstu: Upravljačko tijelo).

(4) Postupak korišćenje sredstava iz mjere 9 „Tehnička pomoć“, će se sprovoditi u skladu sa potpisanim Memorandumom o implementaciji mjere 9 „Tehnička pomoć“ finansiranih iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske unije (IPA) između organa uprave iz stava 2 ovog člana i Upravljačkog tijela.

(5) Realizaciju i postupak korišćenja sredstava iz stava 2 ovog člana propisuje Vlada.“

Član 9

Član 31 mijenja se i glasi:

“(1) Pravo na podsticaj može ostvariti aktivni poljoprivrednik koji je podnio zahtjev, sa potrebnom dokumentacijom, za ostvarivanje prava na podsticaj i koji je upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava iz člana 63 ovog zakona (u daljem tekstu: korisnik podsticaja).

(2) Ministarstvo vodi evidenciju korisnika podrške.

(3) Izuzetno od stava 1 ovog člana Ministarstvo može odobriti podšku korisnicima koji nemaju status aktivnog poljoprivrednika, a koji obavljaju poslove od javnog interesa i korisnicima socijalnih transfera porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima.

(4) Uslove za upis u Registar poljoprivrednih gazdinstava i dokumentaciju potrebnu za ostvarivanje prava na podsticaj iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.”

Član 10

Član 33 mijenja se i glasi:

“(1) Korisnik podsticaja odgovara za tačnost dokumentacije i podataka za ostvarivanje prava na podsticaj i namjensko korišćenje sredstava podsticaja.

(2) Korisnik podsticaja koji je na osnovu netačne dokumentacije, odnosno zloupotrebom ostvario pravo na korišćenje sredstava podsticaja ili je sredstva podsticaja nenamjenski koristio dužan je da vrati iznos primljenih sredstava, uvećan za iznos zatezne kamate, u roku određenom pravosnažnim rješenjem Ministarstva.

(3) Korisnik podsticaja koji je sredstva dobio, odnosno koristio na način iz stava 2 ovog člana nema pravo na dodjelu podsticaja za period od dvije godine od dana donošenja pravosnažnog rješenja Ministarstva o vraćanju tih sredstava.

(4) Korisnik podsticaja koji je pokušao na osnovu netačne dokumentacije, odnosno zloupotrebom da ostvari pravo na korišćenje sredstava podsticaja ili da sredstva podsticaja nenamjenski koristi, nema pravo na dodjelu podsticaja za period od dvije godine od dana donošenja pravosnažnog rješenja Ministarstva o odbijanju isplate sredstava podsticaja.

(5) Korisnik podsticaja koji je ostvario pravo na korišćenje sredstava podsticaja, ali je nakon podnošenja dokumentacije za isplatu sredstava podsticaja utvrđeno da je imao namjeru da lažnim prikazivanjem ili prikrivanjem činjenica, sredstva podsticaja dobije ili nenamjenski koristi, nema pravo na dodjelu sredstava podsticaja za period od dvije godine od dana donošenja pravosnažnog rješenja Ministarstva o odbijanju isplate sredstava podsticaja.

(6) Korisnik podrške koji je pokušao na osnovu netačno prijavljenih podataka prilikom podnošenja zahtjeva za podršku, u odnosu na stanje zatečeno prilikom kontrole na terenu, a u vrijednosti većoj od propisanog odstupanja, ili ne dopusti obavljanje kontrole na terenu, nema pravo na dodjelu sredstava podrške za period od dvije godine od dana donošenja pravosnažnog rješenja Ministarstva o odbijanju isplate sredstava podrške.

(7) Kriterijumi dozvoljenog odstupanja iz stava 5 ovog člana utvrđuju se Agrobudžetom.

(8) Lista lica koja ne mogu ostvariti pravo iz st. 4, 5 i 6 ovog člana objaviće se na internet stranici Ministarstva.

(9) Rješenja iz st. 2 do 6 ovog člana Ministarstva donosi na osnovu izvršene kontrole.

(10) Korisnik podsticaja iz st. 3, 4, 5 i 6 ovog člana nema pravo ni na korišćenje sredstava koja se odobravaju po osnovu drugih podsticajnih mjera.

(11) Korisnik podsticaja dužan je da čuva dokumentaciju koja se odnosi na ostvarivanje prava na podsticaje, najmanje pet godina od dana posljednje isplate sredstava podsticaja.”

Član 11

Poslije člana 33 dodaju se dva nova člana koja glase:

„Viša sila

Član 33a

(1) Viša sila je događaj koji se nije mogla predvidjeti ili spriječiti, a usljed koje je nastupila šteta, odnosno propuštanje za obavljanje ili izvršenje određene obaveze.

(2) Ako podnosilac jedinstvenog zahtjeva, nije mogao da ispuni kriterijume prihvatljivosti ili druge obaveze zbog više sile, zadržava svoje pravo na podršku, a vremenski okviri, površine, grla, jedinke i košnice, računaju se kao u trenutku djelovanja više sile.

Povraćaj sredstava

Član 33b

(1) Povraćaj isplaćenih sredstava podrške korisnik podrške dužan je da izvrši u jednom ili više sljedećih slučajeva:

- ako se utvrdi da je korisnik sredstava podrške ostvario sredstva na osnovu netačnih podataka i/ili ako ih je ostvario suprotno uslovima i odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega;

- u slučaju administrativne greške nastale prilikom odobravanja ili isplate sredstava podrške;

- ako se nakon izvršene isplate podrške korisnicima, na osnovu naknadne administrativne kontrole, kontrole na terenu, ex post kontrole utvrdi nepravilnost koju je napravio korisnik sredstava podrške;

- ako ne dopusti obavljanje kontrole na terenu i/ili inspekcijuskog nadzora.

(2) Povraćaj sredstava podrške vrši se u roku od 30 dana od dana prijema odluke/rješenja o povraćaju sredstava.

(3) Ako korisnik sredstava podrške ne izvrši povraćaj u roku iz stava 2 ovog člana, dužan je da plati zakonsku zateznu kamatu.

(4) Zakonska zatezna kamata za povraćaj sredstava računa se od dana isteka roka za povraćaj sredstava do dana povraćaja sredstava.”

Član 12

Poslije člana 38 dodaje se novi član koji glasi:

“Lokalne akcione grupe

Član 38a

(1) Civilni, javni i privredni sektor mogu se udruživati u Lokalne akcione grupe (u daljem tekstu: LAG), u cilju preduzimanja mjera i aktivnosti na unapređenju kvaliteta života i privređivanja ruralnih područja, kao i učešća u LEADER projektima za razvoj ruralnih područja i drugim donatorskim i kreditorskim projektima.

(2) Organizacija, način rada i finansiranje LAG uređuje se osnivačkim aktom.

(3) Bliže uslove za osnivanje, subjekte koji se mogu udruživati, oblasti i područje djelovanja LAG propisuje Ministarstvo.”

Član 13

Poslije člana 39 dodaje se novi član koji glasi:

“Aromatizovani proizvodi od vina

Član 39a

(1) Aromatizovani proizvodi od vina su: aromatizovana vina, aromatizovana pića na bazi vina i aromatizovani kokteli na bazi vina.

(2) Naziv, opis, klasifikaciju, označavanje i zaštitu geografskog porijekla aromatizovanih proizvoda od vina, registar oznaka, proizvodne postupke i metode propisuje Ministarstvo.”

Član 14

Član 46 mijenja se i glasi:

„(1) Nosilac poljoprivrednog gazdinstva uključujući i aktivnog poljoprivrednika koji se bavi proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda i hrane dužan je da poštuje dobru poljoprivrednu praksu, odnosno pravila uslovljenosti.

(2) Način sprovođenja dobre poljoprivredne prakse propisuje Ministarstvo.“

Član 15

Član 59 mijenja se i glasi:

„Istraživački i razvojni projekti u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja finansiraju se ili sufinansiraju u svrhu implementacije Strategije.“

Član 16

Član 61 mijenja se i glasi:

„(1) Ministarstvo osniva i vodi:

- 1) Registar subjekata;
- 2) Registar poljoprivrednih gazdinstava;
- 3) Registar LAG-ova.

(2) Pored registara iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo vodi i druge registre, evidencije i baze podataka, u skladu sa zakonom.“

Član 17

U članu 62 stav 2 u alineji 1 poslije riječ „pol“ briše se.

Član 18

U članu 63 stav 1 al. 1 i 2 mijenju se i glase:

- „- poljoprivredno gazdinstvo koje podnosi zahtjev za ostvarivanje prava na podršku, u skladu sa ovim zakonom;
- proizvođači poljoprivrednih proizvoda namijenjenih tržištu, uključujući poljoprivredne proizvođače koji plasiraju proizvode na svom gazdinstvu.“

Član 19

U članu 64 stav 1 al. 5 i 6 mijenjaju se i glase:

- „- podatke o korišćenju poljoprivrednog zemljišta, pašnjaka, šuma i šumskog zemljišta, po parcelama i kulturama i drugo;
- podatke o stanju i broju životinja;“.

Član 20

Član 64a mijenja se i glasi:

„Registar LAG-ova

Član 64a

- (1) LAG ima svojstvo pravnog lica koje stiče upisom u Registar LAG.
- (2) Registar LAG sadrži sledeće podatke:
 - naziv i sjedište LAG;
 - lice ovlašćeno za zastupanje LAG;
 - teritorijalno područje djelovanja LAG;
 - broj stanovnika koji žive na teritorijalnom području djelovanja LAG;
 - oblast djelovanja LAG;
 - procentualnu zastupljenost civilnog, javnog i privrednog sektora u procesu odlučivanja;
 - matični broj LAG (MB); i

- broj žiro računa LAG.
- (3) Upis u Registar LAG, vrši se na osnovu zahtjeva, uz koji se dostavlja statut LAG i podaci iz stava 2 ovog člana.
- (4) LAG je dužan da svaku promjenu podataka iz stava 2 ovog člana prijavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.
- (5) Bliži sadržaj, način vođenja Registra LAG, kao i način registracije i prijavljivanja promjene iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 21

Član 64b briše se.

Član 22

U članu 65 uvodna rečenica stava 1 mijenja se i glasi:

„Za vođenje i ažuriranje Registra subjekata i Registra gazdinstava, kao i sprovođenje mjera agrarne politike Ministarstvo prikuplja podatke od:“.

Član 23

Član 66 mijenja se i glasi:

„Podaci iz registara i evidencija su javni, osim podataka koji su u skladu sa zakonom, utvrđeni kao lični i/ili tajni podaci.“

Član 24

U članu 67 st. 3 i 4 mijenjaju se i glase:

„(3) Podaci iz stava 2 ovog člana dostavljaju se nedjeljno, polumjesečno, mjesečno ili godišnje u zavisnosti od vrste poljoprivrednog proizvoda.

(4) Sadržaj i način vođenja AMIS-a, poljoprivredne proizvode za koje se dostavljaju podaci o cijenama i količinama i domaća reprezentativna tržišta sa kojih se vrši prikupljanje podataka, propisuje Ministarstvo.“

Član 25

Član 68 mijenja se i glasi:

„(1) Sistem računovodstvenih podataka poljoprivrednih gazdinstava (Farm Accountancy Data Network) je skup godišnjih podataka o strukturi, proizvodnji, prihodima i rashodima, koji se prikupljaju anketnim istraživanjem na poljoprivrednim gazdinstvima (u daljem tekstu: FADN sistem).

(2) Poljoprivredna gazdinstva učestvuju u istraživanju dobrovoljno, a podaci prikupljeni kroz FADN informacioni sistem iskazuju se isključivo u zbirnom obliku i ne mogu biti korišćeni u svrhu oporezivanja poljoprivrednih gazdinstava i predstavljaju službenu tajnu.

(3) Ministarstvo je odgovorno za organizaciju i sprovođenje FADN istraživanja, preko Nacionalnog koordinacionog tima za organizaciju i sprovođenje FADN istraživanja (u daljem tekstu: Koordinacioni tim).

(4) Za potrebe nadzora sprovođenje FADN-a osniva se Nacionalni odbor za praćenje FADN sistema (u daljem tekstu: Nacionalni odbor).

(5) Organ uprave nadležan za poslove statistike, dužan je da učestvuje u aktivnostima koje se odnose na davanje stručne pomoći i predloga za izbor poljoprivrednih gazdinstava koja će činiti reprezentativni uzorak.

(6) Prikupljanje podataka za i organizacija FADN sistema vrši se na osnovu Plana istraživanja koji donosi Ministarstvo na period od pet godina.

(7) Istraživanja iz stava 1 ovog člana, mogu da vrše poljoprivredne obrazovne, naučne i stručne institucije i druge organizacije i ustanove, koje angažuje Ministarstvo na osnovu javnog poziva.

(8) Sredstva za implementaciju FADN sistema obezbjeđuju se iz Budžeta Crne Gore.

(9) Metodologiju prikupljanja podataka za FADN sistem sa poljoprivrednih gazdinstava, način korišćenja podataka, sadržinu plana iz stava 6 ovog člana propisuje Ministarstvo.“

Član 26

U članu 68b stav 3 riječi: „na period od pet godina“ brišu se.

Član 27

U članu 75 stav 1 mijenja se i glasi:

„ (1) Novčanom kaznom od 500 eura do 5.500 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne čuva dokumentaciju vezanu za programe koji se finansiraju ili sufinansiraju u skladu sa ovim zakonom i programe koji se finansiraju sredstvima inostranih donacija, najmanje pet godina nakon implementacije tih programa (član 30);

2) ne dostavi ispravnu dokumentaciju i podatke za korišćenje sredstava podrške, namjenski ih ne koristi i ne vrati iznos sredstava koji je primio na osnovu netačno prikazanih podataka, uvećan za iznos zatezne kamate, u propisanom roku (član 33 st. 1 i 2);

3) ne čuva dokumentaciju koja se odnosi na ostvarivanje prava na podršku, najmanje pet godina od dana posljednje naplate (član 33 stav 11);

4) koristi oznaku "Proizvod integralne poljoprivrede", a proizvod nije proizveden po metodama i postupcima integralnog načina poljoprivredne proizvodnje (član 43 stav 1);

6) ne pridržava se dobre poljoprivredne prakse (član 46);

7) vrši promet poljoprivrednih proizvoda i hrane suprotno zakonu (član 47);

8) prodaje sa porodičnog poljoprivrednog gazdinstva proizvode ili hranu, a nijesu proizvedeni na tom gazdinstvu i ne ispunjavaju propisane opšte i posebne higijenske zahtjeve i zahtjeve kvaliteta (član 48);

9) obavlja dopunsku djelatnost bez odobrenja (član 51 stav 1);

10) vodi Registar subjekata suprotno zakonu (član 62);

11) ne prijavi svaku promjenu na gazdinstvu u propisanom roku (član 64 st. 3 i 4);

12) ne dostavi Ministarstvu podatke o cijenama i količinama poljoprivrednih proizvoda (član 67 stav 3).“

Član 28

Poslije člana 76g dodaje se novi član koji glasi:

„Član 76h

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.“

Član 29

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

*U ovaj Zakon prenijete su:

- Regulativa (EU) 2021/2115 Evropskog parlamenta i Vijeća od 2. decembra 2021. o utvrđivanju pravila o podršci za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se finansiraju iz Evropskog fonda za jemstva u poljoprivredi (EFJP) i Evropskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju van snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013;
- Regulativa (EU) 2021/2116 Evropskog parlamenta i Vijeća od 2. decembra 2021. o finansiranju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike te njenom upravljanju i o stavljanju van snage Regulative (EU) br. 1306/2013;
- Delegirana Regulativa komisije (EU) 2022/1172 od 4. maja 2022. o dopuni Regulative (EU) 2021/2116 Evropskog parlamenta i Vijeća u pogledu integrisanog administrativnog i kontrolnog sistema u zajedničkoj poljoprivrednoj politici te primjene i obračuna administrativnih kazni za uslovljenost;

- Regulative (EU) br. 1308/2013 od 17. decembra 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007.

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju su pravno-tehničko prirode u cilju: poboljšanja sprovođenja planiranih aktivnosti u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja, usklađivanja sa postojećim zakonskim rješenjima, novi način organizacije sprovođenja mjera Tehničke pomoći, prikupljanja informacija koje se dobijaju kroz sprovođenje mjera agrarne politike, poboljšanja sistema prikupljanja računovostvenih podataka na poljoprivrednim gazdinstvima i efikasnijeg praćenja tržišta poljoprivrednih proizvoda.

Donošenje ovog zakona proizilazi iz potrebe funkcionalnije implementacije podrške u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja u narednom periodu. S obzirom da se Crna Gora nalazi u procesu pridruživanja Evropskoj uniji i da u skladu sa obavezama proisteklim iz tog procesa, radi na harmonizaciji svog zakonodavstva sa legislativom Evropske unije, tako da ovaj zakon predstavlja bliže usklađivanje sa Zajedničkom poljoprivrednom politikom Evropske unije.

III USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona poljoprivredi i ruralnom razvoju usaglašen je u pogledu osnovnih zakonskih opredjeljenja u oblasti agrarne politike, uvođenja osnovnih instrumenata i mehanizama Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) EU i institucionalnih rješenja – osnivanja institucija za sprovođenje agrarne politike, i to:

- Regulativa (EU) 2021/2115 Evropskog parlamenta i Vijeća od 2. decembra 2021. o utvrđivanju pravila o podršci za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se finansiraju iz Evropskog fonda za jemstva u poljoprivredi (EFJP) i Evropskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju van snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013;
- Regulativa (EU) 2021/2116 Evropskog parlamenta i Vijeća od 2. decembra 2021. o finansiranju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike te njenom upravljanju i o stavljanju van snage Regulative (EU) br. 1306/2013;
- Delegirana Regulativa komisije (EU) 2022/1172 od 4. maja 2022. o dopuni Regulative (EU) 2021/2116 Evropskog parlamenta i Vijeća u pogledu integrisanog administrativnog i kontrolnog sistema u zajedničkoj poljoprivrednoj politici te primjene i obračuna administrativnih kazni za uslovljenost;
- Regulativa (EU) br. 1308/2013 od 17. decembra 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

U članu 1; članu 6 stav 2 al. 2, 5 i 6; članu 13 stav 1 tačka a, b, c i f; članu 14 stav 1 tačka a i b; nazivu i u članu 15; članu 17 st. 1 i 2; članu 18 stav 1 alineja 2, 3, 4 i 5; članu 19 stav 1; nazivu i u članu 25 st. 1 i 2; nazivu i u članu 26; nazivu i u članu 31 st. 1 i 2; nazivu i u članu 32 st. 1, 2 i 3; nazivu i u članu 33 od st. 1 do st. 9; članu 53 stav 1 alineja 8; članu 62 stav 2 alineja 6; članu 73 stav 1 alineja 2; članu 75 stav 1 tač. 2 i 3 i članu 76d stav 2 riječ „podsticaj“ u različitom padežu zamjenjuje se riječu „podrška“ u odgovarajućem padežu, radi usklađivanja termina.

Članom 2 vrši se izmjena člana 2 stav 1 tač. 2, 5 i 6 koje se odnose na definisanje izraza.

Definicija poljoprivredno gazdinstvo usklađuje se Uredbom (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. decembra 2021. o utvrđivanju pravila o podršci za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se finansiraju iz Europskog fonda za jemstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju van snage Uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 – član 3 stav (ili tačka) 2.

Definicija poljoprivrednik usklađuje se sa Uredbom (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. decembra 2021. o utvrđivanju pravila o podršci za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se finansiraju iz Europskog fonda za jemstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju van snage Uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 – član 3 stav (ili tačka) 1.

Definisanje nosioca poljoprivrednog gazdinstva se vrši radi usklađivanja sa izmijenjenom definicije poljoprivrednog gazdinstva i poljoprivrednika u predloženim izmjenama Zakona.

Nadalje, definiše se aktivni poljoprivrednik, definicija se usklađuje u skladu sa Uredbom (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. decembra 2021. o utvrđivanju pravila o podršci za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se finansiraju iz Europskog fonda za jemstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju van snage Uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013.

Definiše se mladi poljoprivrednik kao lice starije od 18 godina, a mlađe od 40 godina, koji je nosilac poljoprivrednog gazdinstva/izvršni direktor preduzeća na dan podnošenja zahtjeva za dodjelu sredstava podrške.

Definicija poljoprivredna djelatnost usklađuje se sa Uredbom (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. decembra 2021. o utvrđivanju pravila o podršci za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se finansiraju iz Europskog fonda za jemstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju van snage Uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 – član 4 stav (ili tačka) 2.

Poslije tačke 11 dodaje se dvije nove tačke koje glase: Ekonomsko dvorište i Vezane aktivnosti razvoja ruralne ekonomije (LEADER).

Članom 3 ovog zakona vrši se brisanje člana 5 kojim se definiše Nacionalni program proizvodnje hrane i razvoja ruralnih područja.

Članom 4 vrši se brisanje riječi „Nacionalni program“ u čl. 6 stav 1, nazivu i u članu 7 stav 1, članu 12 stav 2, članu 13 stav 3, članu 20 stav 1 i članu 21 stav 3, imajući u vidu da se briše član 5 kojim se definiše Nacionalni program.

Članom 5 ovog zakona vrši se izmjena člana 6, radi usklađivanja sa Uredbom (EU) 2021/2115 od 2. decembra 2021. o utvrđivanju pravila o podršci za strateške planove koje donose države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za garancije u poljoprivredi i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013. U okviru Zajedničke poljoprivredne politike za period 2023-2027. godina, sektorske intervencije više nisu dio politike Zajedničke organizacije tržišta (SMO politika), kao što je bio slučaj u prethodnom programskom razdoblju, te je stoga ove odredbe potrebno prenijeti iz Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda kojim su trenutno propisane, u Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju. Predlog Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda će vam ubrzo biti dostavljen takođe na mišljenje. Navedeno se sprovodi u skladu sa obavezom usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa evropskim u okviru pregovaračkog poglavlja 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj.

Članom 6 ovog zakona u članu 13 stav 1 riječi: „podsticaj poljoprivrednih proizvođača.” zamjenjuju se riječima: „g) podrška poljoprivrednim proizvođačima.”, radi usklađivanja termina.

Članom 7 ovog zakona mijenja se član 24, na način da se u stavu 1 riječi „Nosiocu porodičnog poljoprivrednog domaćinstva” zamjenjuje se riječima „Članu poljoprivrednog gazdinstva”, imajući u vidu da se pod terminom „Nosilac porodičnog poljoprivrednog domaćinstva”, podrazumjeva lice na koje se vodi poljoprivredno gazdinstvo, međutim pod terminom „Član poljoprivrednog gazdinstva”, se podrazumjeva i lice koje je dio registrovanog poljoprivrednog gazdinstva odnosno privređuje istom, te se navedenom izmjenom preciznije definiše lice koje ostvaruje pravo na staračku naknadu, i isto će biti primjenjivije u praksi. Nadalje, u alineji 1, vrši se izmjena kako bi se izbjegla bilo kakva vrsta diskriminacije, predloženo je da uslov za starosnu dob podnosioca zahtjeva bude identičan, bez obzira na pol, izmjena alineje 2 vrši se u skladu sa prethodno propisanim uslovom koji se odnosi na starosnu dob, imajući u vidu da se radi o kategoriji ljudi starije dobi koji se u trenutku podnošenja zahtjeva za ostvarivanja prava na staračku naknadu u maloj mjeri bave poljoprivrednom, ili su se prethodnom periodu intenzivnije bavili poljoprivredom, izmjena alineje 3 vrši se shodno odredbama Odluke o bližim uslovima i postupku za isplatu staračke naknade, kojom je propisan Obrazac 1, u kojem se navodi da ni podnosilac zahtjeva ni bračni supružnik ne mogu imati primanja u zemlji i inostranstvu, pa je neophodno usaglasiti i alineju 3 radi postupanja u ovakvim i sličnim situacijama.

Članom 8 ovog zakona mijenja se 26 kojim se prepoznaje novi način organizacije sprovođenja mjera Tehničke pomoći u skladu sa zahtjevima EU, te se omogućava realizacija sredstava podrške u skladu sa potpisanim Memorandumom o implementaciji mjere 9 Tehničke pomoći finansiranih iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske unije (IPA).

Članom 9 ovog zakona mijenja se član 31 na način da se u stavu 1 vrši usklađivanje termina, imajući u vidu da se u dijelu koji se odnosi na definicije dodaje izraz aktivni poljoprivrednik. Takođe se precizira dio koji se odnosi na evidenciju korisnika podrške i izuzetak od stava 1 ovog člana.

Članom 10 ovog zakona vrši se izmjena člana 33 osnovnog teksta radi preciznijeg definisanja obaveza korisnika podrške, te sprečavanja zloupotrebe u postupku ostvarivanja prava na podršku.

Članom 11 ovog zakona vrši se dopuna osnovnog teksta ovog zakona novim članovima 33a i 33b. Novim članom 33a definiše se viša sila, dalje novim članom 33b definiše se obaveza povraćaja sredstava od strane korisnika, slučajevi koji predstavljaju osnov za povraćaj sredstava, kao i rok za povraćaj sredstava.

Članom 12 ovog zakona vrši se dopuna osnovnog teksta ovog zakona novim članom 38a, uvodi se mogućnost udruživanja civilnog, javnog i privrednog sektora u lokalne akcijske grupe.

Članom 13 ovog zakona vrši se dopuna osnovnog teksta novim članom 39a kojim se definišu aromatizovani proizvodi od vina.

Članom 14 ovog zakona mijenja se član 46 osnovnog teksta zakona radi preciznijeg definisanja dobre poljoprivredne prakse.

Članom 15 član 59 mijenja se, radi usklađivanja sa predloženim izmjenama ovog Zakona.

Članom 16 ovog zakona mijenja se član 61 osnovnog teksta zakona na način što je u stavu 1 dodata nova tačka koja se odnosi na Registar LAG-ova, a sve u skladu sa predloženim izmjenama i dopunama ovog zakona kojim se proširuje institucionalna nadležnost Ministarstva iz osnovnog teksta zakona, u pogledu vođenja novog registra LAG-ova. Takođe, u stavu 1 brišu se tač. 3 i 4 iz razloga što će vođenje evidencije parcela (SIZEP sistem) i Evidencija zahtjeva za podršku i zahtjeva za plaćanja kroz mjere direktnih plaćanja i ruralnog razvoja prema površini referentne parcele biti definisano Zakonom o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu.

Članom 17 ovog zakona u članu 62 stav 2 u alineji 1 vrši se brisanje poslije riječi „pol“.

Članom 18 ovog zakona vrši se izmjena u članu 63 stav 1 alineje 1 i 2 radi usklađivanja termina i proširenja subjekata koji se upisuju u Registar poljoprivrednih gazdinstava, na način da se pored proizvođača poljoprivrednih proizvoda namijenjenih tržištu upisuju i poljoprivredni proizvođači koji plasiraju proizvode na svom gazdinstvu.

Članom 19 ovog zakona vrši se izmjena člana 64 osnovnog teksta u cilju usklađivanja sa EU regulativom: Uredba (EU) 2021/2116 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. decembra 2021. o finansiranju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike te njenom upravljanju i o stavljanju van snage Uredbe (EU) br. 1306/2013, član 68 i Delegirana Uredba komisije (EU) 2022/1172 od 4. maja 2022. o dopuni Uredbe (EU) 2021/2116 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu integriranog administrativnog i kontrolnog sistema u zajedničkoj poljoprivrednoj politici te primjene i izračuna administrativnih kazni za uvjetovanost, članovi 1-7.

Članom 20 mijenja se član 64a čime se daje mogućnost formiranja registra LAG-ova.

Članom 21 se brišu član 64b iz razloga što će vođenje Evidencija zahtjeva biti definisano Zakonom o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu.

Članom 22 ovog zakona u članu 65 uvodna rečenica stava 1 mijenja se na način da Ministarstvo, pored vođenja i ažuriranja registra Registra subjekata i Registra gazdinstava, podatke prikuplja i za sprovođenje mjera agrarne politike.

Članom 23 ovog zakona vrši se izmjena člana 66 radi usklađivanja sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Članom 24 ovog zakona mijenja se član 67 st. 3 i 4 iz razloga jer je proizišla potreba za učestalijim dostavljanjem podataka radi efikasnijeg praćenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, i definisanje dijela koji se odnosi na to da sadržaj i način vođenja AMIS-a, propisuje Ministarstvo.

Članom 25 ovog zakona mijenja se član 68 na način što unapređuje funkcionisanje i organizaciju FADN sistema.

Članom 26 ovog zakona vrši se brisanje u članu 68b stav 3 riječi: „na period od pet godina“ poslije riječi „Ministarstvo“

Članom 27 zakona vrši se izmjena u članu 75 radi usklađivanja teksta zakona sa predloženim izmjenama.

Članom 28 zakona se poslije člana 76g dodaje novi član 76h kojim se definiše da će se podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Procjena finansijskih sredstava koja će biti potrebna za sprovođenje izmjena koje se odnose na dio socijalnih transfera porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima, u član 24 ovog Zakona, biće detaljno obrazloženo u RIA obrascu koji će biti dostavljen Ministarstvu finansija.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

NAZIV PROPISA

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
 - Koji su uzroci problema?
 - Koje su posljedice problema?
 - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
 - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- Osnovni razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju su pravno tehničke-prirode, a sve u cilju davanja pravnog osnova za: udruživanje civilnog, javnog i privrednog sektora u lokalne akcione grupe (LAG-ove), dalje radi preduzimanja mjera i aktivnosti na unapređenju kvaliteta života i privređivanja u ruralnim područjima, te učešća u LEADER projektima za razvoj ruralnih područja i drugim donatorskim i kreditorskim projektima. Predloženim izmjenama i dopunama Zakona osiguraće se pozitivan uticaj na navedeni sektor. Predloženim izmjenama definisano je da poslove pripreme, praćenja realizacije, promocije i koordinacije programa, kao i funkciju korisnika sredstava podrške kroz mjeru „Tehnička pomoć“ u skladu sa zahtjevima EU, vrši organizaciona jedinica Ministarstva za upravljanje IPARD programom - Direktorata za ruralni razvoj (u daljem tekstu: Upravljačko tijelo), što do sada nije bio slučaj. Predmetnim izmjenama bliže se propisuju i odredbe koje se odnose na definicije poljoprivrednika, aktivnog poljoprivrednika, mladog poljoprivrednika, poljoprivredno gazdinstvo, nosioca poljoprivrednog gazdinstva i poljoprivrednu djelatnost u skladu sa Uredbom EU 2021/2115, date su i bliže odredbe za FADN sistem, što je u direktnoj vezi sa obavezama Crne Gore da kontinuirano vrši usklađivanje i uspostavljanje sistema podrške i plaćanja u skladu sa Zajedničkom poljoprivrednom politikom Evropske unije za period 2023-2027 godina.
- Što se tiče uzroka problema, ovo Ministarstvo ističe potrebu da predmetni Zakon bude usklađen sa pravnom tekovinom Evropske unije, u dijelu i na način koji je trenutno moguće, uzimajući u obzir politiku i prilike u navedenom sektoru. Iz tog razloga, donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, je prepoznato kao prioritarna aktivnost u ovom periodu, a sve u cilju kontinuiranog postizanja usaglašenosti sa navedenim propisima EU. Uzimajući u obzir ciljeve politike poljoprivredne proizvodnje Crne Gore, pravni okvir uspostavljen za njeno sprovođenje treba da stvori uslove koji će dodatno stimulirati razvoj iste. Predloženim izmjenama će se određene odredbe pomenutog Zakona precizirati, kao naprijed navedene, a takođe i one odredbe koje se odnose na obaveze korisnika sredstva, višu silu i povraćaj sredstva, te samim tim će se olakšati i primjena propisa, a sve u skladu sa svakodnevnim izazovima u ovom sektoru.

- Posljedice problema su nemogućnost korišćenja bespovratne podrške koja je raspoloživa IPARD III programom za LAG-ove, u okviru mjere LEADER Realizacija lokalnih razvojnih strategija, tako i za Upravljačko tijelo kao korisnika mjere Tehnička pomoć IPARD III programa. U vezi sa predlogom izmjena u dijelu staračkih naknada, ne usvajanje navedenih izmjena koje podrazumjevaju spuštanja granice za korisnike ovih primanja sa 65 na 60 godina za žene i muškarce, onemogućilo bi se povećanje broja korisnika staračke naknade kojima je ovo jedini izvor prihoda na selu.
- Oštećenih subjekata nema, već se dopinosi ispunjenju ciljeva koje je država Crna Gora preuzela, odnosno doprinosi se pravnom usklađivanju nacionalnog zakonodavstva sa pravnim tekovinama Evropske unije.
- Neusvajanjem predmetnog Zakona Crna Gora ne bi ispunila obavezu harmonizacije zakonodavstva koja je preuzeta potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Crne Gore EU.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Predloženim izmjenama i dopunama propisa će se prije svega riješiti problem neusaglašenosti sa pravnim tekovinama EU. Predloženim Predlogom Zakona potvrđuje se riješenost Crne Gore za usklađivanjem svog zakonodavnog okvira sa pravnim tekovinom EU i njegovu dosljednu primjenu, u ovoj sve važnijoj oblasti za sektor poljoprivrede, te samim tim će se ostvariti institucionalna podrška poljoprivredi sa principima i zahtjevima Evropske Unije.
- Kao jedan od dokumenata koje je usvojila Vlada Crne Gore je Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023-2028, a koja predviđa obavezu usklađivanje politike poljoprivrede i ruralnog razvoja sa standardima EU. Sa donošenjem ovog Zakona, Crna Gora će biti još bliže zatvaranju pregovaračkog poglavlja 11.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**
- Ne postoje druge opcije s obzirom na opredjeljenje Crne Gore da postane punopravna članica Evropske unije.
- Sa donošenjem ovog propisa, Crna Gora će biti još jedan korak bliže zatvaranju pregovaračkog poglavlja 11. Predlogom Zakona ne odstupa se od nacionalnih interesa i propisa, pa nema osnova za razmatranje "status quo" opcije ili neregulatorne opcije.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Pozitivan uticaj se ogleda u uvođenju zakonske osnove za registraciju LAG-ova, te učešće u LEADER projektima za razvoj ruralnih područja i drugim donatorskim i kreditorskim projektima. Ovim izmjenama i dopunama Zakona osiguraće se pozitivan uticaj na sektor poljoprivrede i ruralnog razvoja, a sve radi preduzimanja mjera i aktivnosti na unapređenju kvaliteta života i privređivanja u ruralnim područjima, kao i sa ciljem sto bolje realizacije mjera agrarne politike i IPARD programa. Takođe, Predlogom Zakona definiše se da organizacione poslove pripreme, praćenja realizacije, promocije i koordinacije programa, kao i funkciju korisnika sredstava podrške kroz mjeru „Tehnička pomoć“ u skladu sa zahtjevima EU, vrši organizaciona jedinica Ministarstva za upravljanje IPARD programom - Direktor za ruralni razvoj (u daljem tekstu: Upravljačko tijelo). Postojanje ove odredbe uslov je za korišćenje mjere Tehničke pomoći IPARD III programa.
- Primjena propisa neće izazvati dodatnih troškova za građane i privredu, obzirom da su sve aktivnosti koje su prepoznate ovim Predlogom Zakona do sada bile prepoznate kroz realizaciju mjera agrarne politike propisane Uredbom o uslovima, nacinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politke - Agrobudžet.
- Donošenjem ovog propisa opravdavaju se troškovi u dijelu koji se odnosi na izmjene u članu 24 pomenutog propisa. Naime, predložena je izmjena da članu poljoprivrednog gazdinstva pripada pravo na staračku naknadu ako je stariji/a od 60 godina, umjesto dosadašnje odredbe koja definiše ostvarivanje prava na staračku naknadu za nosioca porodičnog poljoprivrednog domaćinstva, i to za muškarce starije od 65 godina, a za žene ako je starija od 60 godina. Predloženom izmjenom bi se izbjegla bilo kakva vrsta diskriminacije, predloženo je da uslov za starosnu dob podnosioca zahtjeva bude identičan, bez obzira na pol.
- Predloženim izmjenama propisa se podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija, kroz formiranje LAG-ova.
- Ne postoje administrativna opterećenja i biznis barijere koje bi u ovom trenutku mogli identifikovati.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.
- Potrebno je obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa, u dijelu koji se odnosi na predložene izmjene za socijalne tranfere porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima na godišnjem nivou će zahtijevati dodatnih 902.210,40 EUR.

- Obezbjedenje finansijskih sredstava za socijalne tranfere porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima je potrebno planirati za svaku narednu godinu od usvajanja Predloga Zakona, kontinuirano u skladu sa mjerama Agrobudžeta Crne Gore.
- Implementacija navedenog propisa ne stvara nikakve međunarodne finansijske obaveze.
- Neophodna finansijska sredstva predloženim izmjenama za socijalne tranfere porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima nijesu obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, ista će se po usvajanju predmetnog Zakona planirati u budžetu za svaku narednu fiskalnu godinu.
- Iz trenutne perspektive, usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze.
- Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju stvara se osnov za održivi razvoj poljoprivredne proizvodnje i ruralnih područja.
- Za predložene izmjene koje se odnose na socijalne tranfere porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima procjena je izvršena na osnovu broja aktivnih korisnika, koji su u rasponu od 60-65 godina, pretpostavlja se da bi se za približno isti broj korisnika uvećao broj muškaraca, ukoliko bi se starosna dob smanjila na 60 godina.
- Za predložene izmjene koje se odnose na socijalne tranfere porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima, situacija je specifična, sa obzirom na to da broj zahtjeva varira svakog mjeseca i nije moguće procijeniti kretanje u budućnosti, pa se navedena cifra utvrdila na osnovu tekućeg stanja. Kako za raspon starosne dobi od 60-65 godina u bazi aktivnih korisnika postoji 234 lica, pod pretpostavkom da bi se ista situacija preslikala u slučaju smanjenja starosne dobi i za muškarce na 60 godina, procjenjuju se da bi izdatak bio veći za 73.710,00 EUR mjesečno, tj. 884.520,00 EUR godišnje. Sa tim u vezi povećali bi se i troškovi, što bi izazvalo ukupni izdatak na godišnjem nivou od 902.210,40 EUR.
- Na predlog propisa nijesu postojale sugestije od strane Ministarstva finansija.
- Na predlog propisa nije bilo primjedbi od strane Ministarstva finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Za izradu predloženog propisa formirana je radna grupa koju sačinjavaju predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Prilikom izrade propisa nije u kontinuitetu korišćena eksterna ekspertska podrška, jer su u pitanju izmjene pravno-tehničke prirode. Na Predlog Zakona komentare odnosno sugestije su dali predstavnici Twinig projekta, koji okuplja eksperte javnog sektora iz država članica EU i zemalja korisnika, sa ciljem postizanja konkretnih obaveznih operativnih rezultata kroz predviđene aktivnosti.
- Konsultacije civilnog sektora u skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija nije sprovedena s obzirom na prirodu izmjena i dopuna koje se vrše.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Nema potencijalnih prepreka za implementaciju propisa.
- Na osnovu predmetnog propisa donosi se Uredba o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike - Agrobudžet na godišnjem nivou, i istim se preciziraju mjere podsticaja čijom implemantacijom se osigurava razvoj i modernizacija sektora poljoprivrede.
- Glavni indikatori koji se prate kroz sprovođenje agrarne politike, a čiju pravu osnovu čini predmetni zakon, jesu broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava, površine poljoprivrednog zemljišta, broj uslovnih grla stoke, broj korisnika sredstava podsticaja, te iznos uložених sredstava u sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa, u okviru svojih nadležnosti, biće zaduženo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Podgorica, 28. april 2025. godine

MINISTAR,

Vladimir Joković